

Kattava dokumentti: Ristiriidat evankelisen ja uuden testamentin kristinuskon välillä pelkästään Raamatun mukaan

Evankelinen kirkko, laajana modernina liikkeenä protestanttisen kristinuskon sisällä, korostaa henkilökohtaista kääntymystä, raamatullista auktoriteettia, evankeliointia ja usein Raamatun konservatiivista tulkintaa. Se nousi näkyvästi esiin 1900-luvulla herätysten, lähetystyön ja modernismiin vastaamisen kautta ja asettaa etusijalle yksilölliset uskonkokemukset, opillisen puhtauden ja kulttuurisen sitoutumisen. Kuitenkin verrattuna Ilmestyskirjan luvuissa 2-3 käsiteltyihin seitsemään seurakuntaan, evankelinen kirkko muistuttaa eniten Laodikean seurakuntaa (Ilmestyskirja 3:14-22). Tämä vertailu perustuu pelkästään Raamatun kuvauksiin, ja siinä korostetaan yhtäläisyyksiä hengellisessä tilassa ja varoituksissa.

Laodikean seurakunta kuvataan "penaleaksi – ei kuumaksi eikä kylmäksi" (Ilmestyskirja 3:16), itsetyytyväiseksi ja omahyväiseksi, joka väittää: "Minä olen rikas, olen koonnut rikkauksia enkä tarvitse mitään" (Ilmestyskirja 3:17). Silti Jeesus nuhtelee sitä "kurjaksi, sääliittäväksi, köyhäksi, sokeaksi ja alastomaksi" ja kehottaa sitä ostamaan "tullessa puhdistettua kultaa" (todellista hengellistä rikkautta), "valkoisia vaatteita pukeakseen ne" (vanhurskaus) ja "silmävoidetta" (erottelukyky). Tämä heijastaa nykyaikaisen evankelikaalisuuden mahdollisia sudenkuoppia: keskittymistä aineelliseen menestykseen, suuriin seurakuntiin ja ohjelmalliseen kasvuun, joka voi edistää hengellistä haaleutta, omavaraisuutta Kristuksesta riippuvuuden sijaan ja sokeutta syvemmille tarpeille näennäisen vaurauden keskellä. Laodikeian tavoin evankelikaalit saattavat korostaa ulkoista toimintaa (esim. tapahtumat, media) samalla kun he vaarantavat sisäisen pysähtyneisyyden, toistaen Jeesuksen kutsua "tehkaa parannus" (Ilmestyskirja 3:19) ja avaamalla oven läheiselle yhteydelle (Ilmestyskirja 3:20). Tämä vertailu toimii raamatullisena varoituksena, ei tuomitsemisena, muistuttaen evankelikaaleja ottamaan vaarin Uuden testamentin kehotuksesta hartaaseen ja nöyryään uskon.

Dokumentti tarkastelee, miten tietyt evankeliset käytännöt, rakenteet ja painotukset poikkeavat Uudessa testamentissa kuvatusista varhaisen kirkon mallista. Vaikka evankelikalismi pyrkii mukautumaan Raamattuun, historiallinen ja kulttuurinen kehitys on tuonut mukanaan elementtejä, jotka ovat ristiriidassa Uuden testamentin mallien kanssa. Analyysi on järjestetty temaatteisesti, selkeyden vuoksi alakohtia käyttäen ja suorilla raamatullisilla viittauksilla tuettuna.

1. Kirkon johto ja auktoriteetti: Hierarkkinen ammattimaisuus vs. monikko-muotoinen, Hengellä voideltu vanhimmisto

Evankelisilla kirkkoilla on usein ylhäältä alas -rakenne, jossa on yksi vanhempi pastori, seminaarissa koulutettuja ammattilaisia ja palkattua henkilökuntaa, mikä luo papiston ja maallikkojen välisen kuilun, jossa valta on keskitetty.

- UT:n vastakohta: UT edistää jaettua johtajuutta useiden vanhinten (valvojien) kesken paikallisseurakuntaa kohden, jotka valitaan luonteen ja kypsyyden perusteella pikemminkin kuin muodollisen koulutuksen tai titteliin perusteella. Tituksen kirjeen 1:5 käskää: "Asetakaa vanhimmat jokaiseen kaupunkiin" käyttäen monikkomuotoa. Apostolien tekojen 14:23 toteaa: "Heille on asetettu vanhimmat jokaiseen seurakuntaan." 1. Timoteuksen kirjeen 3:1–7 ja Tituksen kirjeen 1:6–9 korostavat ominaisuuksia, kuten "moitteettomuutta", oman taloudenhoitoa ja vieraanvaraisuutta, mainitsematta kuitenkaan akateemisia tutkintoja. Tämä tasa-arvoinen malli välttää herroina hallitsemista toisten yli, kuten 1. Pietarin kirjeen 5:3 varoitetaan: "Älkää herroina hallitko niitä, jotka on uskottu teille, vaan olkaa laumalle esikuvia."
- Lisäerot: Evankelikaalit saattavat korottaa julkispastoreita tai kirkkokuntien hierarkioita, mikä on ristiriidassa

Jeesuksen opetuksen kanssa Matteuksen evankeliumin luvussa 20:25–28: "Te tiedätte, että kansojen hallitsijat hallitsivat niitä herroina... Näin ei ole teidän laitanne. Vaan joka tahtoo tulla suureksi teistä, olkoon teidän palvelijanne."

- Johtopäätös: Tämä voi johtaa hillitsemättömään valtaan, kuten nähdään Uuden testamentin kritiikeissä, kuten 3. Johanneksen kirjeen luvuissa 9–10, joissa Diotrefes hallitsee ja erottaa toisinajattelijat.

2. Kirkon kokoontumiset: suorituskykyyn keskittyvät palvelut vs. vuorovaikutteiset, jokaisen jäsenen osallistumiseen perustuvat palvelut

Nykyaikainen evankelinen jumalanpalvelus muistuttaa usein konserttia tai luentoa, jossa on passiivinen yleisö, ammattimuusikoita ja käsikirjoitettuja saarnoja, mikä rajoittaa spontaania panosta.

- UT:n vastakohta: Kokoontumiset olivat osallistavia, ja kaikki uskovat osallistuivat yhteiseen rakentamiseen. 1. Korinttolaiskirjeen 14:26 sanoo: "Kun kokoonnutte yhteen, jokaisella teistä on jotakin annettavaa, opetusta, ilmestystä, kielillä puhumista tai sen tulkintaa. Kaikki tämä on tehtävä seurakunnan rakennukseksi." Kolossalaiskirjeen 3:16 kehottaa: "Runsaasti asukoon Kristuksen sana teidän keskuudessanne, kun opettatte ja neuvotte toisianne kaikella viisaudella psalmien, hymnien ja Hengen laulujen avulla."
- Lisäpoikkeamat: Uudessa testamentissa oli dialogia ja kysymyksiä, kuten Apostolien tekojen 20:7 kohdassa, jossa Paavali "puhui ja puhui"; keskustelumuodossa (kreikaksi: dialogomai). Tämä on ristiriidassa evankeliumin yksisuuntaisen viestinnän kanssa ja heijastaa Jeesuksen nuhdetta hierarkkisista arvonomista Matteuksen evankeliumin 23:8–10:ssä: "Älkää kuitenkaan antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä teillä on yksi opettaja, ja te kaikki olette veljiä."
- Johtopäätös: Passiiviset muodot voivat tukahduttaa hengelliset lahjat, vastoin Efesolaiskirjeen 4:11–16 ohjeita, joissa varustetut pyhät tekevät palvelutyötä ruumiin kasvun edistämiseksi.

3. Pelastus ja opetuslapseus: Individualistinen "syntisen rukous"-keskeisyys vs. yhteisöllinen kaste ja jatkuva elämä

Evangelikaalit korostavat hetkellistä henkilökohtaista päätöstä tai rukousta pelastuksen puolesta, usein irrallaan yhteisöstä.

- Uudessa testamentissa esitetty vastakohta: Pelastus edellyttää välitöntä kastetta ja liittämistä Kristuksen ruumiiseen. Apostolien teot 2:38–41 yhdistää katumuksen, kasteen ja Hengen vastaanottamisen uusien uskovien liittyessä yhteyteen (Apostolien teot 2:42–47: "He pysyivät apostolien opetuksessa ja yhteydessä, leivän murtamisessa ja rukouksessa... Kaikki uskovat olivat yhdessä"). Roomalaiskirje 6:3–4 kuvaa kastetta yhteytenä Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen.
- Lisäeroavaisuudet: Uusi testamentti korostaa jatkuvaa yhteisöllistä opetuslapseutta, ei yksittäisiä kokemuksia. Heprealaiskirjeen 10:24–25 varoittaa kokousten laiminlyönnistä, ja Galatalaiskirjeen 6:2 käskee kantamaan toistemme taakkoja. Tämä on ristiriidassa evankelisen individualismin kanssa, joka saattaa jättää huomiotta vastuullisuuden, kuten Jaakobin kirjeen 5:16:ssa sanotaan: "Tunnustakaa syntinne toisillenne ja rukoilkaa toistenne puolesta."
- Johtopäätös: Pelastuksen typistäminen rukoukseksi jättää huomiotta Uuden testamentin kokonaisvaltaisen muutoksen, kuten 2. Korinttolaiskirjeen 5:17:ssä sanotaan: "Jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus."

4. Hengelliset lahjat ja Pyhän Hengen rooli: Lakkauttaminen tai rajoittaminen vs. aktiivinen harjoittaminen ja harjoittaminen

Monet evankelikaalit rajoittavat karismaattiset lahjat apostoliseen aikaan tai yksityiskäyttöön tai kieltävät niiden jatkumisen.

- UT:n vastakohta: Lahjat ovat kaikille uskoville ja jatkuvaa rakentumista varten. 1. Korinttolaiskirjeen 12:4–11 luettelee erilaisia lahjoja (viisaus, tieto, usko, parantaminen, ihmeet, profetoiminen, kielillä puhuminen) "yhteiseksi hyväksi". 1. Korinttolaiskirjeen 14:1 kehottaa: "Seuratkaa rakkauden tietä ja tavoittelekaa Hengen lahjoja, erityisesti profetoimista", ja 14:39 lisää: "Älkää kieltäkö kielillä puhumista." Profetiointiin liittyy erityisesti Hengen inspiroima ilmestys vahvistamiseksi, rohkaisemiseksi ja lohduttamiseksi (1. Korinttolaiskirje 14:3), joka on erillään opetuksesta ja avoin spontaanille ilmaisulle kokouksissa (1. Korinttolaiskirje 14:29–30).
- Lisäeroavaisuudet: Pyhän Hengen kaste on selkeä voimaannuttaminen kääntymyksen jälkeen (Apostolien teot 8:14–17; 19:1–6), mikä on ristiriidassa evankeliumin kääntymyksen ja Hengellä täyttymisen yhdistämisen kanssa. Roomalaiskirje 12:6–8 kannustaa lahjojen käyttöön suhteellisesti, ja profetia vaatii harkintaa (1. Tess. 5:19–21: "Älkää sammuttako Henkeä. Älkää halveksiko profetioita, vaan koetelkaa ne kaikki").
- Johtopäätös: Tukahduttaminen estää kehon toimintaa, mikä on Uuden testamentin kehotuksen vastaista jokaiselle uskovalle tavoitella ja käyttää lahjoja, kuten profetian lahjaa.

5. Usko ja teot: "Yksin uskon" ylikorostaminen vs. teoin osoitettu kokonaisvaltainen usko

Reformaation teologiaan ammentaen evankelikaalit erottavat usein uskon teoista ja pitävät jälkimmäisiä pelkinä todisteina.

- UT:n vastakohta: Usko ja teot ovat erottamattomia. Jaakobin kirjeen 2:17–26 väittää: "Usko on itsessään kuollut, jos sitä ei seuraa tekoja... Ihminen on vanhurskas tekojensa perusteella, ei ainoastaan uskon perusteella." Matteuksen 7:21 varoittaa: "Ei jokainen, joka sanoo minulle: 'Herra, Herra', pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun Isäni tahdon."
- Lisäeroavaisuudet: Tuomioon sisältyvät teot (Room. 2:6–8: Jumala "maksaa jokaiselle hänen tekojensa mukaan"; Ilm. 20:12–13: Tuomitaan "tekojensa mukaan"). Tämä tasapainottaa Efesolaiskirjeen 2:8–10: Armosta pelastuneet hyviin tekoihin.
- Johdanto: Tekojen vähättely voi olla antinomianismia, mikä on vastoin Johanneksen evankeliumin 14:15 sanomaa: "Jos te rakastatte minua, te pidätte minun käskyni."

6. Raamatun tulkinta ja auktoriteetti: Jäykkä erehtymättömyys vs. Kristuskeskeinen progressiivinen ilmoitus

Evankelikaalit soveltavat usein täysin erehtymättömyyden periaatetta, jossa Vanhaa ja Uutta testamenttia kohdellaan tasavertaisesti tunnustamatta Uuden testamentin täyttymystä.

- Uudessa testamentissa esitetty vastakohta: Jeesus tulkitsee Vanhaa testamenttia uudelleen asteittain. Matteuksen 5:17–48 täyttää lain ja korostaa käskyjä (esim. "Te olette kuulleet sanottavan... mutta minä sanon teille"). Heprealaiskirjeen 7:18–19 julistaa aiemman säännöksen "heikoksi ja hyödyttömäksi" ja tuo esiin paremman toivon.
- Lisäeroavaisuudet: Uusi testamentti asettaa kirjaimen ja hengen vastakkain (2. Korinttilaisille 3:6: "Kirjain tappaa, mutta Henki tekee eläväksi"). Galatalaiskirjeen 3:23–25 näkee lain vartijana Kristukseen asti.

- Johtopäätös: Edistymisen sivuuttaminen voi johtaa lainmukaisuuteen, vastoin Kolossalaiskirjeen 2:16-17: Varjot osoittavat Kristukseen.

7. Vastaus virheisiin ja jakautumiseen: seurakunnasta toiseen hyppiminen tai skisma vs. kärsivällinen kiista ja ykseys

Evangelikaalit jakautuvat tai lähtevät usein erimielisyyksien vuoksi ja muodostavat uusia ryhmiä.

- UT:n vastakohta: Käsittele sisäisiä ongelmia kestävyiden avulla. Ilmestyskirjan luvut 2–3 kritisoivat epätodellisia seurakuntia, mutta vaativat sisäistä parannusta (esim. Tyatira suvaitsi Isebeliä, mutta sai silti kiitosta rakkaudesta). Juudaksen kirjeen 3. luku kehottaa kilpailemaan uskon puolesta, ja 2. Timoteuksen kirjeen 2:24–25 neuvoo lempeään ojennukseen.
- Lisäerot: Ykseys on ensiarvoisen tärkeää (Joh. 17:20–23: "Jotta he olisivat yhtä"). Efesolaiskirje 4:3: "Pyrkikää säilyttämään Hengen ykseys."
- Johtopäätös: Pirstaloituminen on ristiriidassa Filippiläiskirjeen 1:27 kanssa: "Kilpailkaa yhdessä uskon puolesta."

8. Lähetystyö ja evankeliumin julistaminen: henkilökohtainen evankeliointipainotteisuus vs. kokonaisvaltainen valtakunnan edistäminen

Evangelikaalit asettavat etusijalle sieluja voittavat ja taivaaseen johtavat viestit ja usein laiminlyövät sosiaalisen oikeudenmukaisuuden.

- Uudessa testamentissa verrataan: Jeesus julistaa valtakunnan kattavasti (Mark. 1:15: "Jumalan valtakunta on tullut lähelle"). Luuk. 4:18-19 sisältää hyvän uutisen köyhille, vapautuksen vangeille ja näön saamisen sokeille.
- Lisäeroavaisuudet: Apostolien tekojen 4:32–35 osoittaa taloudellisen jakamisen, ja Jaakobin kirjan 1:27 määrittelee uskonnon orpojen ja leskien hoitamiseksi.
- Johtopäätös: Kapea-alainen tarkastelu ei huomioi Matteuksen 25:31–46:a: Tuomio armon tekojen kautta.

9. Vauraus ja menestys: materialismin hyväksyminen vs. varoitukset rikkauksista

Jotkut evangelikaalit omaksuvat vaurauden teologian tai vaurauden tuoman lohdun.

- UT:n vastakohta: Jeesus varoittaa rikkauten vaaroista (Matt. 19:23-24: Rikkaiden on vaikea päästä valtakuntaan; 1. Timoteus 6:9-10: Rahanhimo on pahan juuri).
- Lisäeroavaisuudet: Apostolien teot 2:44-45: Uskovat myivät omaisuuttaan auttaakseen apua tarvitsevia.
- Johtopäätös: Omahyväisyys heijastelee Laodikean omavaraisuutta (Ilmestyskirja 3:17).

10. Lopun ajan eskatologia: Ahdistuksen aikaa edeltävän tempauksen painotus vs. kestävyiden osoittaminen ahdistuksen läpi

Evangelikaalit opettavat usein pakoa ahdistuksesta.

- UT:n kontrasti: Uskovat kestävät koettelemuksia (Matteus 24:29-31: Kokoaminen ahdistuksen jälkeen; Ilmestyskirja 7:14: Pyhät suuresta ahdistuksesta).
- Lisäeroavaisuudet: 2. Tessalonikalaiskirje 2:1–3: Ei kokoontumisia ennen luopumusta ja laittomuuden ihmistä.

- Johtopäätös: Eskapismi lannistaa sinnikkyyttä (Jaak. 1:12).

11. Poliittinen osallistuminen: liitto vallan kanssa vs. kuningaskunnan erottaminen

Evangelikaalit saattavat tavoitella poliittista vaikutusvaltaa.

- Uudessa testamentissa esitetty vastakohta: Jeesuksen valtakunta "ei ole tästä maailmasta" (Joh. 18:36). Roomalaiskirje 13:1–7 alistuu auktoriteeteille, mutta asettaa Jumalan etusijalle (Ap. t. 5:29).
- Lisää eroavaisuuksia: 2. Korinttilaisille 6:14–17: Älkää sidettäkö uskottomien kanssa.
- Johtopäätös: Kompromissi vaarantaa epäjumalanpalveluksen (Ilmestyskirjan 13. luvun varoitukset).

Tämä uudelleen koottu asiakirja korostaa Uuden testamentin prioriteetteja, jotka ovat yhteisö, Hengestä riippuvuus (mukaan lukien selvennetty profeetallinen lahja) ja kokonaisvaltainen kuuliaisuus, ja kehottaa pohtimaan niiden yhdenmukaisuutta.